

مؤسسه استنادی و پایش علم و فناوری
جهان اسلام (ISC)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

رتبه بندی شانگهای ۲۰۲۳

مؤسسه استنادی و پایش علم و فناوری
جهان اسلام (ISC)

رتبه بندی شانگهای ۲۰۲۳

رتبه‌بندی شانگهای یکی از معتبرترین رتبه‌بندی‌های جهانی است که نتایج آن توسط دانشگاه شانگهای ژیاوتونگ منتشر می‌شود. این رتبه بندی برای اولین بار در سال ۲۰۰۳، در سطح بین‌المللی منتشر شد و از آن سال به بعد به‌طور سالانه به روز می‌شود.

در رتبه بندی منتشر شده در سال ۲۰۲۳ شانگهای، ۱۰۰۰ دانشگاه برتر جهان رتبه بندی شده اند که دانشگاه‌های هاروارد و استنفورد و موسسه MIT از ایالات متحده به ترتیب رتبه‌های اول تا سوم را از آن خود کرده اند.

در این بین تعداد ۱۰ دانشگاه نیز از جمهوری اسلامی ایران حضور یافته اند. لازم به ذکر است حضور دانشگاه‌های جمهوری اسلامی ایران در این نظام رتبه بندی اولین بار با یک دانشگاه (دانشگاه تهران) در سال ۲۰۰۹ بوده است.

در رتبه بندی سال ۲۰۲۳ دانشگاه تهران توانست با کسب رتبه در بازه ۴۰۱-۵۰۰ در جمع ۵۰۰ دانشگاه برتر دنیا قرار گیرد و رتبه اول دانشگاه‌های ایران را از آن خود کند.

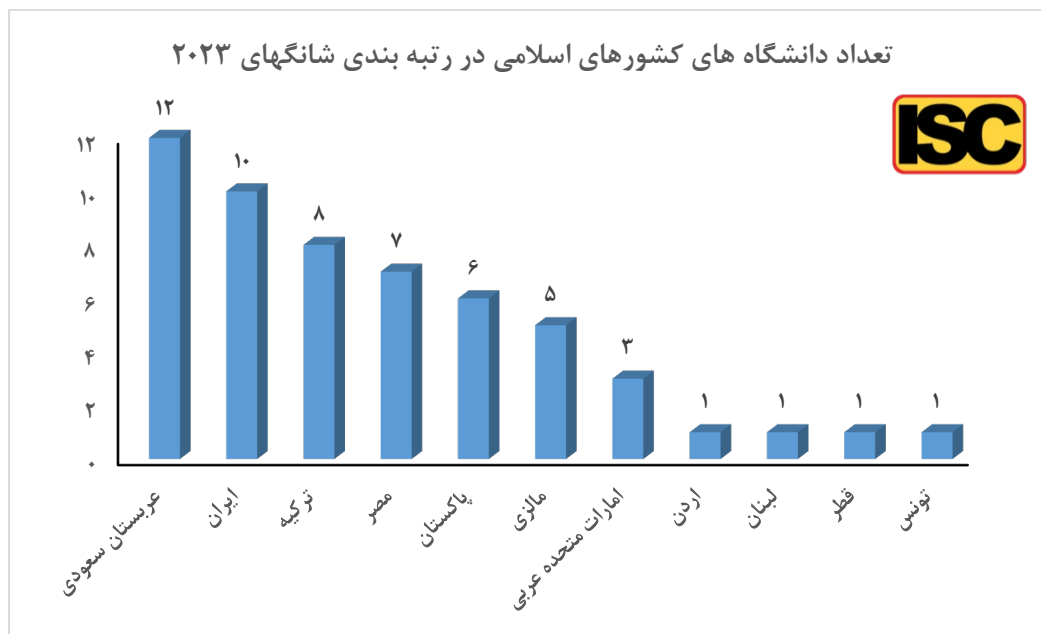
دانشگاه علوم پزشکی تهران در بازه رتبه‌ای ۶۰۰-۵۰۱ و دانشگاه صنعتی امیرکبیر در بازه رتبه‌ای ۷۰۰-۶۰۱ به ترتیب رتبه دوم و سوم ایران را کسب کرده‌اند. رتبه سایر دانشگاه‌ها در جدول زیر قابل مشاهده است.

جایگاه دانشگاه های ایران در نظام رتبه بندی شانگهای ۲۰۲۳			
ردیف	نام دانشگاه	۲۰۲۳	۲۰۲۲
۱	دانشگاه تهران	۴۰۱-۵۰۰	۳۰۱-۴۰۰
۲	دانشگاه علوم پزشکی تهران	۵۰۱-۶۰۰	۴۰۱-۵۰۰
۳	دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۶۰۱-۷۰۰	۶۰۱-۷۰۰
۴	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۷۰۱-۸۰۰	۷۰۱-۸۰۰
۵	دانشگاه صنعتی شریف		۶۰۱-۷۰۰
۶	دانشگاه تربیت مدرس		۵۰۱-۶۰۰
۷	دانشگاه فردوسی مشهد	۹۰۱-۱۰۰۰	۹۰۱-۱۰۰۰
۸	دانشگاه علم و صنعت ایران		۸۰۱-۹۰۰
۹	دانشگاه علوم پزشکی شیراز		-
۱۰	دانشگاه تبریز		۹۰۱-۱۰۰۰

به صورت کلی می توان گفت که در رتبه بندی جاری شانگهای متاسفانه شاهد افزایش حضور و ارتقای رتبه دانشگاه های کشور نبوده ایم. تعداد دانشگاه های کشور از ۱۱ دانشگاه در سال گذشته به ۱۰ دانشگاه رسیده است و دانشگاه تهران به عنوان دانشگاه اول ایران از بازه رتبه ای ۳۰۱-۴۰۰ به بازه رتبه ای ۴۰۱-۵۰۰ و دانشگاه علوم پزشکی تهران از بازه رتبه ای ۴۰۱-۵۰۰ به بازه رتبه ای ۵۰۱-۶۰۰ تنزل پیدا کرده است.

وضعیت دانشگاه های کشورهای اسلامی در رتبه بندی شانگهای

در رتبه بندی جهانی شانگهای سال ۲۰۲۳، تعداد ۱۱ کشور اسلامی حضور دارند. عربستان، جمهوری اسلامی ایران، ترکیه، مصر و پاکستان به ترتیب با ۱۲، ۱۰، ۸، ۷ و ۶ دانشگاه بیشترین تعداد دانشگاه را داشته اند. تعداد دانشگاه های بقیه کشورهای اسلامی در نمودار زیر قابل مشاهده است.

به لحاظ بهترین رتبه، کشور عربستان سعودی با رتبه‌ی ۱۵۰-۱۰۱ در رتبه اول، مصر با رتبه ۴۰۰-۳۰۱ در رتبه دوم و جمهوری اسلامی ایران، ترکیه و مالزی با رتبه ۵۰۰-۴۰۱ به صورت مشترک در رتبه سوم قرار گرفتند.

عملکرد دانشگاه‌های کشورهای اسلامی در رتبه بندی شانگهای ۲۰۲۲			
نام کشور	تعداد دانشگاه	بهترین رتبه	نام دانشگاه
عربستان سعودی	۱۲	۱۵۰-۱۰۱	King Saud University
جمهوری اسلامی ایران	۱۰	۵۰۰-۴۰۱	University of Tehran
ترکیه	۸	۵۰۰-۴۰۱	Istanbul University
مصر	۷	۴۰۰-۳۰۱	Cairo University
پاکستان	۶	۶۰۰-۵۰۱	COMSATS University Islamabad
مالزی	۵	۵۰۰-۴۰۱	University of Malaya
امارات متحده عربی	۳	۸۰۰-۷۰۱	Khalifa University
اردن	۱	۹۰۰-۸۰۱	University of Jordan
لبنان	۱	۸۰۰-۷۰۱	American University of Beirut
قطر	۱	۶۰۰-۵۰۱	Qatar University
تونس	۱	۱۰۰۰-۹۰۱	University of Sfax

روش شناسی رتبه بندی شانگهای

در رتبه بندی شانگهای دانشگاه‌هایی مورد ارزیابی و رتبه‌بندی قرار می‌گیرند که دارای برندگان جایزه نوبل، برندگان مدال فیلدز، محققان پراستناد و یا مقالات منتشر شده در نشریات نیچر و ساینس باشند. علاوه بر این، دانشگاه‌هایی که تعداد قابل قبولی از مقالات نمایه شده در نمایه استنادی توسعه یافته علوم^۱ و نمایه استنادی علوم اجتماعی^۲ داشته باشند را نیز شامل می‌شوند. در مجموع بیش از ۲۵۰۰ دانشگاه در واقع رتبه بندی شده اند و ۱۰۰۰ دانشگاه برتر منتشر شده است.

شانگهای یکی از نظام‌های معتبر رتبه‌بندی در سطح بین‌المللی است. کیفیت آموزش، کیفیت اعضای هیئت علمی، برونداد پژوهشی و عملکرد سرانه، چهار معیار به کار برده شده در نظام رتبه بندی شانگهای است که توسط شش شاخص ارزیابی می‌شوند. این ۶ شاخص عبارتند از: تعداد فارغ التحصیلان برنده جایزه نوبل یا مدال فیلدز، تعداد اعضای هیئت علمی برنده جایزه نوبل یا فیلدز، تعداد محققان پراستناد، تعداد مقالات منتشر شده در نشریات نیچر و ساینس، تعداد مقالات نمایه شده در نمایه‌نامه‌های توسعه یافته علوم و علوم اجتماعی و عملکرد دانشگاهی با توجه به اندازه سازمان.

منابع گردآوری داده در این رتبه بندی شامل وب سایت‌های جوایز نوبل، مدال فیلدز، پایگاه‌های اطلاعاتی و اطلاعات آماری دولتی است. اطلاعات پژوهشی دانشگاه‌ها نیز از پایگاه استنادی WOS استخراج می‌شود.

وزن	شاخص‌ها	معیار
۱۰٪	فارغ‌التحصیلان برنده جایزه نوبل و مدال فیلدز	کیفیت آموزش
۲۰٪	اعضای هیأت علمی برنده جایزه نوبل و مدال فیلدز	کیفیت اعضای هیأت علمی
۲۰٪	پژوهشگران پراستناد	
۲۰٪	مقالات منتشر شده در مجلات ساینس و نیچر	برونداد پژوهشی
۲۰٪	مقالات نمایه شده در نمایه استنادی علوم و نمایه استنادی علوم اجتماعی	
۱۰٪	سرانه عملکرد علمی هر دانشگاه	عملکرد سرانه

1 Science Citation Index-Expanded (SCIE)

2 Social Science Citation Index (SSCI)